

Zmiany w dostępności fungicydów w dobie wycofywania substancji czynnych - stan aktualny i prognozy

Changes in the availability of fungicides in the era of withdrawal of active substances - current state and prognosis

mgr inż. Jakub Danielewicz, prof. dr hab. Marek Korbas, dr inż. Joanna Horoszkiewicz-Janka, dr Ewa Jajor

Instytut Ochrony Roślin – PIB. Zakład Mykologii. Poznań. e-mail: i.danielewicz@iorpib.poznan.pl

Stan aktualny terminów ważności zezwoleń substancji czynnych fungicydów na podstawie bazy: ec.europa.eu – stan na dzień 4.02.2021 r.

Substancja czynna	Termin ważności w UE	Solo*	Mieszanina	P	Pz	J	Ż	O	Z	K	B c	Rz
Azoksystrobina	31/12/2024	59	25	+	+	+	+		+	+	+	+
Benalaksyl	brak zatwier.	0	1						+			
Benalaksyl-M	30/04/2025	0	1						+			
Bentiwalikarb	31/07/2021	1	3						+			
Benzowindiflupyr	02/03/2023	1	3	+	+	+	+					
Biksafen	31/05/2025	0	5	+	+	+	+					
Boskalid	31/07/2021	3	21	+		+			+			+
Bromkonazol	31/01/2024	0	3	+								
Cyjazofamid	31/07/2021	3	0						+			
Cymoksanil	31/08/2021	7	32						+			
Cyprodynil	30/04/2021	6	4	+		+						
Cyprokonazol	31/05/2021	1	13	+	+	+	+	+			+	+
Difenokonazol	31/12/2021	39	34									
Dimetomorf	31/07/2021	1	13						+			
Dimoksystrobina	31/01/2022	0	3	+			+					+
Epoksykonazol	brak zatwier.	10	46	+	+	+	+			+	+	+
Fenpropidyna	31/12/2021	9	13									
Fenpropimorf	brak zatwier.	2	7	+	+	+	+				+	
Fluazynam	28/02/2022	10	5						+			
Fludioksonil	31/10/2021	10	41									
Fluksapyroksad	31/05/2025	6	16	+	+	+	+		+			
Fluoksastrobina	31/07/2021	0	7	+	+	+	+	+				
Fluopikolid	31/05/2023	0	3						+			+
Fluopyram	31/01/2024	1	6	+	+	+	+	+		+		+
Flutolanil	28/02/2022	1	0						+			
Flutriafol	31/08/2024	3	0	+	+	+						+
Folpet	31/07/2021	3	1	+		+			+			
Imazalil	31/12/2024	1	3	+	+	+	+		+			
Ipkonazol	31/11/2024	3	2	+	+	+	+			+		
Iprodion**	brak zatwier.											
Izopirazam	31/03/2023	0	8	+	+	+	+					+
Krezoksyl metyl.	31/12/2024	2	4	+	+	+	+					
Mandipropamid	31/07/2023	1	3						+			
Mankozeb	brak zatwier.	16	48	+	+	+	+		+			
Mefentriflukonazol	20/03/2029	5	5									
Metalaksyl	30/06/2023	0	9						+			
Metalaksyl-m	31/05/2035	0	10	+	+	+		+		+	+	
Metiram	31/01/2022	1	0						+			
Metkonazol	30/04/2021	14	7	+	+	+	+					+
Metrafenon	30/04/2021	10	5	+	+							
Paklobutrazol	31/05/2023	2	9									+
Pencykuron	31/05/2021	0	2						+			
Penflufen	31/05/2025	1	1						+			
Penkonazol	31/12/2021	3	0									
Pentiopyrad	31/05/2025	5	0	+	+	+						
Pikoksystrobina**	brak zatwier.											
Piraklostrobina	31/01/2022	2	33	+	+	+	+		+		+	
Pirimetanil	30/04/2021	12	2									
Prochloraz	31/12/2023	28	19	+	+	+	+				+	+
Propamokarb	31/07/2021	4	9						+			
Proquianazid	31/07/2022	18	4	+	+	+	+					
Protiokonazol	31/07/2021	13	46	+	+	+	+	+	+	+		+
Pyriofenon	31/01/2025	3	0	+								
Sedaksan	31/05/2025	1	17	+	+	+	+	+		+		
Siltiofam	30/06/2033	2	0	+	+							
Spirosamina	31/12/2023	0	10	+	+	+	+					
Tebukonazol	31/08/2021	55	61	+	+	+	+	+			+	+
Tetrazakonazol	31/12/2021	5	5	+	+	+	+				+	+
Tiofanat metylowy	brak zatwier.	9	16	+	+	+	+				+	+
Miedź	31/12/2025	21	7						+			
Trifloksystrobina	31/07/2033	3	4	+	+	+						
Tritikonazol	30/04/2021	10	17	+	+	+	+	+		+		
Walifenalat	30/09/2024	0	2						+			
Zoksamid	30/06/2033	0	3						+			

P – pszenica; Pz – pszenżyto; J – jęczmień; Ż – żyto; O – owies;

Z – ziemniak; K – kukurydza; B c – burak cukrowy; Rz – rzepak

* - liczba produktów zarejestrowanych w Polsce zawierających tylko daną s. cz.

** - skończył się okres na zużycie zapasów środków zawierających daną s.cz.

Prawodawstwo Unii Europejskiej (UE) wymaga zatwierdzenia substancji czynnych wchodzących w skład wszystkich środków ochrony roślin przez Państwa Członkowskie, przeznaczonych do stosowania zarówno przez użytkowników profesjonalnych (w tym uprawiających w systemie Integrowanej Produkcji – IP) oraz nieprofesjonalnych, którzy w swojej produkcji stosują środki ochrony roślin w przydomowych ogródkach i na terenach rekreacyjnych. W prezentowanym zestawieniu ze względów technicznych (brak miejsca) nie zamieszczono zmian dostępności fungicydów dla wszystkich roślin rolniczych, warzyw i sadów.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1107/2009 oraz (EU) 2015/408, począwszy od 2018 r., Unia Europejska wycofuje z katalogu dostępnych substancji czynnych te, które mają negatywny wpływ na układ endokryny człowieka i zwierząt stałocieplnych. W 2020 roku Komisja Europejska wycofała substancje czynne zarówno z grupy fungicydów, jak i herbicydów oraz zoocydów. Zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi Komisji Europejskiej: UE 2020/1280, UE 2020/1498, UE 2020/2087, wycofano: między innymi benalaksyl, tiofanat metylowy oraz mankozeb. Wyżej wymienione substancje czynne stanowią ważne narzędzia stosowane zarówno przez wielkoobszarowych plantatorów, jak i działkowców, zajmujących się produkcją warzyw i owoców na własne potrzeby. Negatywne skutki szczególnie zauważalne będą w uprawie roślin bobowatych, gdzie ilość produktów zarejestrowanych do zwalczania agrofagów ulegnie istotnej redukcji.

W najbliższych latach może dojść do wycofania kolejnych substancji czynnych fungicydów, w tym substancji czynnych z grupy triazoli (DMI). Z końcem roku 2021 upływa termin rejestracji kilku ważnych substancji czynnych z tej grupy chemicznej. Metkonazol, protiokonazol, tebukonazol, cyprokonazol, tetrazakonazol, penkonazol to bardzo ważne substancje czynne o działaniu grzybobójczym, które w przypadku braku pozytywnej oceny przez KE zostaną wycofane i nie będzie możliwości legalnego ich stosowania w uprawie roślin rolniczych, warzywnych i sadowniczych. W wielu przypadkach wycofanych substancji czynnych nie da się zastąpić w pełnym zakresie ich działania.

Jedyną nadzieją jest to, że dopuszczone do stosowania zostaną nowe substancje czynne o bezpiecznym profilu ekotoksykologicznym. Dobrą informacją jest również fakt, że substancje czynne z grupy karboksamidów (SDHI) stanowiąc będą asortyment środków uzupełniających lukę powstałą po wycofaniu ww. substancji czynnych. Fungicydy najnowszej generacji są jednak często droższe w porównaniu z wycofywanymi produktami, co będzie miało wpływ na wzrost kosztów produkcji roślinnej.

Niedostateczna dostępność substancji czynnych negatywnie wpływa nie tylko na wyniki ekonomiczne rolnictwa, ale również pogarsza i ujemnie oddziałuje na środowisko naturalne. W związku z brakiem niektórych substancji wielokrotnie używane będą te same fungicydy.

Ważne również jest utrzymanie przez długi czas wysokiej skuteczności stosowanych s.cz. Przy ograniczonej ilości dostępnych do stosowania s.cz. może dochodzić do uodparniania się grzybów chorobotwórczych na daną substancję czy grupę chemiczną, co pociąga za sobą negatywne skutki.